

мовленнєвому досвіді, уміння чітко та змістовно давати відповіді на запитання, висловлюючи одночасно закінчену думку. Саме у цей період відбувається активне формування і збагачення словникового запасу учнів.

До мовленнєвої діяльності школярів також належать читання і письмо (навчання грамоти). Навчання грамоти – це найважливіша ланка всієї системи роботи з рідної мови в початкових класах, яка вбачає функціонування всіх видів відчуттів, сприйняття, що складають основу для цілісного мислення в дії. Головне, щоб їх формування було для учнів якомога природнішим процесом, зважаючи на усну форму мовлення в довкіллі [2].

Таким чином, процес навчання молодших школярів слід аналізувати як цілісну систему лінгводидактичних аспектів, які взаємопов'язані між собою (читання, письмо та розвиток мовлення). У процесі письма, читання і говоріння важливу роль відіграють моторні компоненти мислення дитини, які обов'язково спираються на чуттєвий досвід особистості, тобто на систему відчуттів (зір, слух, дотик).

Список використаних джерел

1. Бадер В. І. Лінгводидактика : методика, досвід, проблеми : збірник наукових праць. Вип. І. Слов'янськ : СДПУ, 2011. 152 с.
2. Лінгводидактичні засади розвитку мовлення в початковій школі. URL : https://studwood.ru/1858567/pedagogika/lingvodidaktichni_zasadi_rozvitku_movlennya_v_pochatkoviy_shkoli
3. Малярчук А. Я. Розвиток усного і писемного мовлення молодших школярів. Київ: Літера ЛТД, 2008. 336 с.

Науковий керівник: канд. пед. наук, доцент Яцина С. М.

Бедряковська К. В.

Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького

ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМВІДНОСИН ДІТЕЙ ТА ДОРОСЛИХ В ДОШКІЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Дошкільне дитинство – це перша сходинка у формуванні особистості людини. Одна з актуальних проблем людства, – виховання дітей. Сьогодні її обговорюють батьки, педагоги, психологи. Адже саме у сім'ї дитина отримує первинні навички сприйняття дійсності, вчиться усвідомлювати себе повноправним представником суспільства. У сім'ї, родині формується і розвивається особистість дитини. Дитина відчуває зв'язок з сім'єю упродовж усього життя. У родині дитина набуває того соціального досвіду, що накопичило людство.

Актуальність даної проблеми зазначена у документах: Законах України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», Базовому компоненті дошкільної освіти в Україні [1], Національній доктрині розвитку освіти, в яких наголошено на необхідності впливу освітнього процесу на дитячу особистість, формування в неї свідомого, ціннісного ставлення як до навколишньої дійсності так і самої себе, підкреслюється важливість родинного виховання, передбачається взаємозв'язок сімейного і суспільного виховання з метою створення для кожної дитини єдиного, дитиноцентричного виховного середовища.

Проблемами виховання дітей у сім'ї займались багато педагогів, серед них такі, як: К.Д. Ушинський, А.С. Макаренко, В.О. Сухомлинський[4], Н.К. Крупська, О.Л. Кононко та інші. Психолог Д. Ельконін довів, що для дошкільника образ дорослого є не 204 образом іншої людини, а образом себе, своєї майбутності, втілення у собі «іншого». З певного моменту розвитку дитина втілює в собі «дві людини» (Вона і Дорослий). Внутрішня взаємодія цих «двох людей» стимулює саморозвиток дитини.

Мета дослідження – теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити ефективність педагогічних умов організації спільної праці дітей та дорослих в дошкільному закладі.

Виникнення і розвиток самосвідомості, формування такої собі Я – концепції залежать в першу чергу від дорослого, який організовує діяльність дитини, у процесі спілкування

створює зразки оцінювальної діяльності. Під впливом батьків і вихователів у дошкільнят починає складатися певна система уявлень про найпростіші явища природи й суспільного життя, утворюються початки майбутнього світогляду, відбувається оволодіння початковими формами логічного мислення. Підвищуються пізнавальні процеси, виникає велика кількість запитань, в яких проглядається прагнення пізнавати навколишні явища [3, 104].

Хочу зазначити, що саме у дошкільному дитинстві на становлення активності, впевненості в собі більш за все впливає спілкування з дорослими, під час якого дитина висловлює своє ставлення до життєвих подій і явищ, людей, оцінює їх. Співпраця закладу дошкільної освіти з родинами вихованців – справа досить непроста. Вихователь має досконало знати форми та зміст такої співпраці і, що найголовніше, проявляти майстерність індивідуального підходу до кожної сім'ї, аби налагодити дієву і результативну взаємодію з батьками вихованців.

Вчені та науковці прагнули розширити питання урізноманітнення та оновлення форм спільної роботи дошкільного закладу і сім'ї. Вивчення та аналіз методичних рекомендацій науковців і практиків дозволяє виділити такі форми взаємодії родини із закладом дошкільної освіти:

- індивідуальні (вступне анкетування, консультації, відвідування педагогами своїх вихованців удома, телефонний зв'язок);
- наочно – письмові (батьківські куточки, тематичні стенди, папки – пересувки, дошка оголошень, інформаційні листки, тематичні виставки, скринька пропозицій, індивідуальні зошити, неформальні листи, родинні газети, педагогічна бібліотека тощо);
- групові (консультації, практикуми, школа молодих батьків, гуртки за інтересами, вечори запитань та відповідей тощо);
- колективні (батьківські конференції, тематичні зустрічі за «круглим столом», засідання батьківського комітету, дні відкритих дверей, спільні свята, спортивні змагання тощо).

Досить поширена практика, коли йде «включення батьків» у діяльність дошкільного закладу, тобто передбачається активна участь у роботі із ЗДО. Ця практика має досить хороші результати.

Отже, повноцінне здійснення завдань розвитку, навчання і виховання дітей дошкільного віку значною мірою визначається налагодженням взаємодії дітей і дорослих: вихователі – діти – батьки. Важливо щоб вихователі і члени родин вихованців усвідомили, що діти і вони є повноправними учасниками педагогічного процесу, та взаємодіяти на засадах діалогу, довіри, партнерства з правом ініціативи, активної дії, самоконтролю.

Вихователі та батьки зобов'язані діяти в інтересах дитини, створювати для неї належні умови. Від того, наскільки такі взаємовідносини будуть вдалимими, залежить успіх формування особистості в цілому. Саме взаємодія у педагогічному процесі сім'ї та закладу дошкільної освіти здатна здійснювати особистісно – орієнтований підхід, формувати індивідуальність, активізувати творчий потенціал не лише дитини, але і педагогів та батьків.

Список використаних джерел

1. Базовий компонент дошкільної освіти / [авт. Кол – в : Богуш А. М., Беленька Г. В., Богініч О. Л. та ін.; наук. кер. А. М. Богуш]. – К., 2012. – С. 26.
2. Білан О.І., Возна Л.М., Максименко О.Л., Овчаренко Л.Р., Руханська Л.С., Самсін В.Р. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» / О.І. Білан, Л.М. Возна, О.Л. Максименко та ін. – Тернопіль: Мандрівець, 2014. – С. 264.
3. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка родинного виховання : навч. посіб. / А.І.Кузьмінський, В.Л.Омеляненко. – К. : знання, 2006. – С. 89 – 104.
4. Сухомлинський В.О. Батьківська педагогіка / В.О. Сухомлинський. К.: 1978. – С. 190.

Науковий керівник: кандидат філософських наук, доцент Степанова Н. М.